

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih: 26 Ocak 2022

Sayı: 39299

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

57892

Aşağıdaki sorularımın T.C. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özgür KARABAT

İstanbul Milletvekili

2020-2021 Covid-19 pandemi dönemi sonrasında ülkemizde artış gösteren ve halkın yoksullukla burun buruna geldiği enerji ve gıda gibi temel ihtiyaçların maliyetinin gittikçe yükselmesiyle oluşan kriz ortamı gündemdeki ağırlığını korumaya devam etmektedir. Vatandaşlarımızın kahir ekseriyeti temel ihtiyaçların pahalılığından müşkül durumdayken artan vergi maliyetinin yükü bu durumu daha da ağırlaştırmaktadır. 2021 yıl sonunda artık bir ekonomik krizin içinde olduğumuz, yüksek enflasyon oranları ve döviz dalgalanmalarıyla bariz biçimde ortaya çıkmıştır.

Devletin bu ekonomik krizle mücadelede alacağı önlemler, bir yandan hükümetin açıkladığı ekonomik paketlerle sağlanmaya çalışılırken diğer yandan da bütçeden yapılan kimi harcamaların kısıtlanmasıyla alınan önlemlerin daha etkili olacağı aşıkardır. Bu durumda Türkiye Cumhuriyeti Merkezi Bütçesinden “Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlarına yapılan cari transferlerin” tahmin edilenin üstünde olması ve her sene gerçekleşen tahmini ödenek aşımının gittikçe artmasının, ekonomik krizle boğuşan halkımızın yararına olmadığı değerlendirilmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti’nde 2018’den sonra “Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemine” geçilmesiyle birlikte bakanlıklar ve başkanlıkların çalışma alanlarıyla ilgili büyük değişiklikler olmuştur. Bu değişiklikler sonrasında ilgili bakanlıklara yönelttiğimiz “Kar amacı gütmeyen kurum ve kuruluşlarına yapılan cari transferler” hakkındaki soru önergelerine ya hiç cevap verilmemiş ya da verilen cevapların yetersiz, tutarsız veya sorulara cevap vermekten uzak olduğu görülmüştür.

2019 Temmuz ayında tarafımızca hazırlanan ve Cumhurbaşkanlığına sunulan 7/14696 esas sayılı soru önergesine Cumhurbaşkanlığı tarafından 27.09.2019 tarihinde verilen cevapta “İdareler, yardım yapılan teşekküllerin isim listesini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımın amacın, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklar.” şeklinde cevaplandırılmış, anılan önergede sorduğumuz diğer sorulara ise yanıt verilmemiştir. Cumhurbaşkanlığınca verilen yanıtta istinaden takip eden yılın Şubat ayında da idarelerin yardım yaptıkları dernek vb. teşekküllerin isim listelerini, teşekküllere ilişkin bilgileri vb. açıklamadığı görülmüş, dolayısıyla idarelerin, bağlayıcı bir kanun hükmüne uymadığı açıkça ortaya çıkmıştır. Bu gelişmenin ardından 2020 Mayıs ayında Hazine ve Maliye Bakanlığı’na yönelttiğimiz 7/ 29122 esas sayılı soru önergesine karşı 17.06.2020 tarihinde verilen “linkli” cevapta da gerekli bilgilerin olmadığı görülmüştür. Aynı biçimde Hazine ve Maliye Bakanlığına yönelttiğimiz 7/43733 esas sayılı soru önergesinde ise Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 17.05.2021 tarihinde verilen yanıtta: ‘Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı uhdesindedir.’ şeklinde bir yanıt verilerek kar amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan cari transfer ve yardımlara ilişkin sorumluluğun doğrudan Cumhurbaşkanlığında olduğu ifade edilmiştir.

Bu bilgilerden hareketle yıllardır CİMER dahil olmak üzere TBMM kanalıyla sorduğumuz, kâr amacı gütmeyen kuruluşlara ilişkin cari transferlerin ayrıntılarının ısrarla açıklanmamasının nedeninin anlaşılmadığı, bu konuda bir suiistimal olup olmadığının kamuoyuna şeffaf biçimde açıklanarak konuyla ilgili soru işaretlerinin giderilmesinin hem kanuni bir zorunluluk hem de vatandaşlarımız açısından Anayasal bir hak olduğu kanaatindeyiz.

Buna göre;

- 1- Şeffaflık ilkesi gereğince açıklanması gereken, cari transfer yapılan derneklerin, kurumların ve kuruluşların isimleri neden açıklanmamaktadır? Cari transferlerin hangi kurumlara yapıldığı ve yapılan cari transfer miktarı neden açıklanmamaktadır?
- 2- Son beş yılda kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan yardım miktarlarının o yıllar için öngörülen miktarları aşmasının gerekçesi nedir?

- 3- Ülkemizde yaşanan ağır ekonomik kriz ortamında, cari transferler neden doğrudan halka ya da vergilerin ağırlığının azaltılması yönünde kullanılmayıp ‘dernek, kurum ve kuruluşlara’ yapılmaktadır?
- 4- 2021 yılı cari transfer miktarının tahmini tutarı 3 milyar 808 milyon 231 bin Türk lirası iken yapılan transfer miktarının 5 milyar 551 milyon 310 bin TL’ye ulaşmasının nedeni nedir?
- 5- İlgili yönetmeliklerde “İdareler, yardım yapılan teşekküllerin isim listesini, teşekküllere ilişkin bilgileri, yardımın amacın, konusunu ve yapılan yardım tutarlarını, izleyen yılın Şubat ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklar.” açık hükmü bulunmasına rağmen söz konusu hükmün gereğini yerine getirmeyen idareler hangileridir? Son beş yıl içinde bu hükmün gereğini yerine getiren idareler var mıdır? Varsa bu idareler hangileridir? Hükmün gereğini yerine getirmeyen idarelerle ilgili ne gibi iş ve işlemler yapılmıştır?
- 6- 2020 yılı içinde kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan ve 3 milyar 976 milyon 331 bin TL’ye ulaşan yardımlar hangi dernek, kurum ya da kuruluşlara yapılmıştır? Bunların isim listesi yayınlanmış mıdır? Yayınlanmadıysa bunun gerekçesi nedir?
- 7- 2021 yılı içinde kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan yardımların hangi dernek, kurum ya da kuruluşlara yapıldığını açıklamayı düşünüyor musunuz? Bu yönde bir çalışma yapılmakta mıdır?
- 8- 2021 yılına ilişkin cari transferler bilgilerinin en geç 2022 Şubat ayı sonuna kadar açıklanması gerektiği hükmü dikkate alınarak geçtiğimiz yıla dair söz konusu transferlerin ayrıntılarını açıklayan idareler var mıdır? Varsa bu idareler hangileridir?
- 9- Geçmiş yıllara 2021 yılı öncesine ait cari transferler bilgilerinin açıklanması yönünde kurumunuzca bir çalışma yapılmakta mıdır?